

TAITAS Ñeti garosikao

Taitas ñeti epovoz ñeti kapot ev. Met Taitas aban pop pi Zuda bonop, oñ Pol piin ñetiv mañoohan, pi Iesuz homeo badae batat hehapuh, Polinañ honeo zeisikaroh sat em tohot Iesuz ñetiv mañovai gogot tovai sooh. Met Taitas popuz ñetiñ Aposor bodori 15 pavar 2, 2 Korin bodori 7 pavar 6-7, met 2 Korin bodori 8 pavar 6,16-17 rekö hameg.

Met pot toohaekanañ Pol tokat Taitas meehan sat, havevoz lopotak Krit zeisik sat, añarab tairari Iesuz homet heh-poriz tin korav ravat hehan ñeti epov Pol pimaz homet menah. Met 1 Timoti ñeti pov menah-porah pi Taitas ñeti epov amun menah, povoz pi Timoti añarab nariz korav ravat hehaek, ñeti badede piin mañah-poñ amun Taitas taput tat hehaek, añarab pim irih hehariz tin korav ravat hepanez ñeti badedeo epeñ menat piin mañah.

Met Iesu abarah maot helat hasahan krismasañ 34-z zut bon tahan Pol Taitas ñeti epov menat meeh.

Pol Taitas aban popuz ñeti epov menah

1-3 Ne Pol, Godiz gog abanap ma Iesu Kristoz aposor abanap ravat hezap ev. Met God pi ñeti moreg nao nakap ok, oñ orah rezah ñeti rotap nenañihar haovai samah. Met batam nonair nai mapotü bonorah pi epat hah, “Paru añarab

nenañ honeo pohao tin het hepanez ne zait toh.” Pot hahan hehaek tokat pim hah-pov ou ravapanez hah-porah ravahan, Kristohö erat tin pov ba ou batah. Met tokat God dari pimeri ba avatamah-pop nañahan ne sat añarab pimeri ravat hepanez au hahan heh-porin pim ñeti rotap epov mañohoman paru pimaz homeo badae batat pim baiñetinao parum loporizaroh bizat, Pinañ pohao dari het hek, pot homevai sohopanez ne nemeehan am mañovai samoh.

⁴ Met Taitas ni deip honeo Iesuz homeo badae batat hezaek, ni nem ro pimaupuz zut raval hezap ne nimaz homet ñeti epov ev menomaz toh.

Met God darim Papapur Iesu Kristo dari pimeri maot ba avatamahap masakao ni nanohopanen, lop tinarinañ hekez ne zait toh.

Taitas koravori ba ou batapan

⁵ Met batam deip Krit zei okosik het gogot tovai gog tairao deip nat heg-pov ni tovai sohot zei potak katak Iesuz añarab togü poñiz korav ravat hepanezari ba ou batekez hat gog povok ni neñeöhö, met nim tovai sookez nañoh-pov ne maot ev menomaz toh. ⁶ Met aban korav ba ou batat meñekez nañoh-pori modarihö parun etehopanen, hori nao nat hepan, ma paru nap nim aña honep honep bat hepan. Tapanen parum ñaro hol amun hat man man natotü, ma añarab modari ñaro poriz, “Parum ñaro hol ñeo elat hori tovai samahari ok,” pot parumaz nakaotü. Oñ ñaro pori parum papapaholoz irih het hapanezat tin hatevetet tovai sohopanepuh, Godiz homeo badae batat tin hepan. ⁷ Met tairari Iesuz

añarab togü nañiz korav ravat hepanez pori paru Godiz gogot tohopanezari ok, povoz parutü hori nao naketü, ma paru parumauz abatañ bat hel batat naketü, ma zuam mogao natotü, ma iv kezañ ahoam nainotü, ma boir givogi natotü, ma parumotü ahoam bohopanez zait natotü, oñ tinam hepanez porinahar etet gog povok meñekë. ⁸ Met korav ravat hepanez pori paru nonair nai tin tovai sohopanez zait tat hepan, ma zei modarizarohanañ añarab patari emohopanen paru tin metat gipiz manohopan, ma parumauz zaitiv bat hor batat home tinavonañ gogot tin tohot oñeam sohopan, ma ganö paru hori nao tapan hezavoz, Godiz hahan hezat tovai sohot parum hepanezavoz tin korav ravat hepan. ⁹ Met pot tohot Godiz ñeti rotap epov deip mañovai soegin, paru hateveteh-pov korav pori tin bahorë hat het parum modarin mañat bakez batohopanen, paru amun hatevetet ñeti rotap povoz kapotaz tin hodad tat tovai sohopan. Oñ tairari hatevetet barotap navat hepanez pori aban korav hamoh-porihö rekot hodad tinavonañ het maot porin mañohopan. Met aban tin pot tohot hepanezari ba ou batat modariz korav ravat hepanez meñeken hep.

Ñeti moreg hamahariz ñetiv

¹⁰ Met ñeti modao ev nañomaz toh. Met ok Iesuz togü nañik paru Zuda Iesuz homet heznarir mod nari añarabon deipim ñeti mañoogin hateveteho-poñ baval nak, oñ parutü hodad modao am hezaek modarin ñeti moregañ mañovai samah. ¹¹ Tamahan paru aban narir

añaholor ñarohol honeo hatevetet, “Rotap ma moreg ok hamah,” pot hat ba in balaví tamah. Met paru betezam ñeti moreg poñ mañamah bon, oñ monis bapanez homet deipim ñeti namañañ parun mañamah. Povoz ni gogot tovai sohot ahao mañat moreg hamah-poñ bavon bat. ¹² Met Taitas, Krit nim hez-zei okosik batam paruhanañañ aban hodadevonañ napuhö epat hah, “Met Krit añarab eperi home horivonañ het ñeti moreg hahot horiñ nenañañ tohot bisin het gipiz ahoam nohot ñek rapañinañ hezari ok.” ¹³⁻¹⁴ Pot parum toohavoz batam hahat petev am taput tamahan rotap ok ravamah. Povoz ni ñeti moreg poñ hamahan, paru modari hatevetet ba in balaví tamah-porin ñeti kezao mañeken, paru hodad tinao bat Zudahol parum ulei ñeti mañamahan hateveteamah-poñ, ma ñeti rotapuv kos rez manat parum hodadevonañ het mañamah-poñ paru betet, Iesuz tin homeo badae batat pim non tinaoroh sohopan, pot ni parun mañekë. ¹⁵ Met rotap paru lop tinarizaronañ hez-pori home tnavonañ het ñeti tinañ haovai samah, oñ añarab Godiz hom namee hez-pori paru lop horirizaronañ het home tinao nav, oñ bapap tat hez, ma modariz home tinao homet hapanezavoz kapot rekot paru amun hodad natotuzat hez. ¹⁶ Tat paru pori epat hamah, “Met dei Godiz tin hodad het pim ñetiñ baval hahot hez.” Pot hamah, oñ parum tamahavon eteamegin, paru horiñ nenañañ tohot pim ñeo elat non tinaoroh sohopanez pap tat hez, povoz parum Godiz hamah-pov moregao ravamah.

2*Paru añavairiz tohopanez ñetiv*

¹ Met Taitas paru okori horiï okat hamah, oñ niuhö añarab Godiz non tinaoroh sohopanez ñetü rotap nenaو mañovai sohoz. ² Tat aban añavai ravat abav ravapanez tat hez-porin epat mañ, “Erohol, ari Iesuz tin homet het pim ñetü rotapuvoz kapot tin hodad tepekepuh arim ham heriñiz zaitiv betet arim hepekezavoz tin korav ravat modariz zakep tat loporizaro manohozei. Met pot tohot honoñai tairañ ariti ou ravohopanen rez kek tat tin tovai sohozei.” Pot aban porin mañookë. ³ Tat zu taput parum añaholor añ mod añavai ravat añav ravapanez tat hez-porin epat mañohoz, “Met eñarihol, ari Godiz homevai tin tovai sohot modariz homet ñetü pekuñ hahotunei, ma iv kezavoz zait tat ahoam nohotunei, oñ arim mod goerin ñetü tinañ mañat mañairovai sohozei. ⁴ Met pot ari mañairovai sohopeken paruhooz hodad tinao bat parum abuholor ñarohol lopori tin manat meñizohopan. ⁵ Met paru pot tovai parumauz zaitivok nasohotü, oñ home tinavonañ het parum abuholoz mañohopanezat tinam baval hat tovai gogot tin tohopanen modari parun etet epat nakaotü, ‘Met paru horiv tamahan Godiz baiñetinao betezao ravamah.’ Pot paru hat pim ñetiv batiu tiu navatotü.” Pot ni paru añ porin mañohoz.

Aban añavai natariz ñetiv

⁶ Met ni zu taput aban houavë ab añavai natarin epat mañ, “Erohol, met arimaуз zaitivok sohotunei, oñ home tinavonañ het arim hepekezavoz

tin korav ravat hezei.” ⁷ Pot parun mañat ni orah rezah tin tovai sooken paru niin etet epat hahopan, “Pi tin tamahag etei.” Pot hat paru amun nim tookez taput tohopan. Met ni giz nenasinañ betezam añarabon mañotü, oñ lop tinarir hodad tinavonañ het ñetiv mañooken, ⁸ nimaz kaev ravat hepanez pori hatevetet nimaz batiu tiu navatapanez homepanenzaek, paru bapap tat ñeti hañiv nak tu ravat am hepan.

Itir as metoohariz ñetiv

⁹ Met paru aban ahori zum metahan parum irih het itir as metohot hez-porihanañ tairari Iesuz homeo badea batat hez-pori parum ahoriz mañohopanezat baval hat gog tairao tohopanez mañohopanez povohar tovai sohopan. Tat aban ahö porihö gogot tapanez parun mañapanen paruhö ñeti hori nao parum ahorin namañotü, ¹⁰ ma parumotü givogü navotü, oñ orah rezah parum hahopanezat tinam hatevetet baval hat tohopanen parum ahoriz parumaz epat hahopan, “Met dei et narë hezan paru am gogot tin tovai samah.” Pot parum gog abanariz hahopanen, God dari maot pimeri ba avatamahapuz ñetiv ahö ravohopanen modari hatevetet zait tat, “Ñeti tinao ok,” pot hahopan.

Iesuz ñai biit etet hek

¹¹ Met God dari mapori maot pimeri ba avatapanez hat pim masakao ba ou havatah. ¹² Tahan dari etet, Rotap tin etah, pot hodad haravat hez, povoz masak povok dari het Godiz hodad nat het, darimaуз hodadevonañ hori tovai emoog-poñ betet home tinavonañ darim hekazavoz tin korav

ravat het, pim darim tovai sohokaz añaħan hez-potahar baval hat tovai sohok. ¹³ Tat darim ahop God pi dari maot pimeri ba avatapanez meeħan eraħap, Iesu Kristo tapup, maot pim alizavor kezavonañ erapanez aliz posiz dari homet ħnai bizat etehot hek. ¹⁴ Met dari hori tovai emoogiek, pi pop darim hori poñiz hañiv bat kakamao hatevetehapuh, Goditihar ba avatahapuh non tinaoroh eñet epat hah, “Nem añaħab ev lop tinarizaronañ nemaz homet het tin nenañihar tovai sohopanez zait tat hezari ev.” Pot pi darimaz hakaħħan hez.

¹⁵ Met Taitas, piuhö ni pim gogot tovai sookez kezao hananahan hezavoz homet, ħneti ev menoh-epeñ añaħabon orah rezah mañoħot bakez battooken, paru hatevetet baval hat tovai sohopan. Met ħneti epeñ mañovai sooken ganö nari niin etet giz mou netat batiu tiu navatapanen, ni rekot Godiz kezavonañ ħneti tinavohar parun mañookë.

3

Paru tin tovai sohopanez mañah

¹ Erom, met añaħab nim irih hezan ni parumaz korav ravat hez-pori paru gavman ahorir zeitak korav ahoriz irih het mañoħopanezat tin tovai sohopanez mañookë. ² Tat epat mañ, “Met ari arim modariz ħneti pekuñ nakaotü, oñ arimaуз abatañ bat hor batovai lop tin masakarizaro ravat mod porinañ tin honeo het añaħab mapori tin metat meñizovai sohopek.” Pot parun mañoħoz.

³ Met batam dari kut tat Godiz hahan hezat baval nak het, darimaуз zaitivok hori tovai emot hot, modarizatun etet zait toog, ma parumaz kaev

ravat horï metoogin paru amun darimaz kaev ravat taput etooth. ⁴ Oñ petev God dari pimeri maot ba avatamahap pi darimaz zakep tat lopori anat masakao anamah-pov ou ravat hez, ⁵ povoz piuhö pim non tinaoroh sookaz eñehan dari ev hezaek, darim batam toogit maot natotü, oñ darim modari tin metovai sohok. Met dari tin tovai emoogin pimeri ba avatat non tinaoroh eñeh bon, oñ horï nenañ tovai emoogin pi darimaz zakep tat eñizahapuh darim horï tovai emoog-poñ ba ol haveteh. Tat pim Pul Tinapuhö bamagei avatahan dari lop tin masakarazonañari raval hez. ⁶⁻⁷ Met God dari pinañ honeo hekaz hat pim masakao anat Iesu Kristo dari hañiv navotuz pimeri maot ba avatapanez homet meehan erat ñomahapuh piuhö pim Pul Tinap aviam anah bon, oñ map ahoam anahan darim loporizaroh an pap manat eñizamah, povoz dari pinañ pohao tin het hekaz gaa tat etet hez. ⁸ Met ne ñeti rotapuv ev menat niin ok nañoh.

Povoz Taitas nim irih het Godiz homeo badea batat hezarin ñeti epov ahoam mañovai sooken, ñeti epovohö paru meñizohopanen epat hodad ravohopan, Met God tin etah, povoz dari taput tat modari tin metovai sohok. Pot homet tovai sohopanen tin ravohopan. ⁹ Met añarab nari ñeti betez nameñizotuzañ ahoam hat nae nari mañohopanez poñ, ma nari parum mimiholohö meñizohopanez hat parum abatañ ahoam haovai sohopanez-poñ, ma Mosesiz ñeti menahan hezpoñ hahot nae nari ser hahopanez poñ, kapot bonoñ ok, povoz hahopanez porihanañ ni zei manat hekë. Met ev menat nañoh-epeñ paru

nae nari mañovai sohot zuam modariz kaev ravat hañ ser mañamah. ¹⁰ Povoz met tairap pi añarab modarinañ het mañohopanen, paru hatevetet berat main main ravohopanez ñeti poñiz nañ hapanen ni hatevetekë, povoz pop maot mod porin mañapan hezavoz nao mañat modao mañeken, hat navet het pi am modarin mañohopan, povoz kos rez manepeken pi arinañ maot honeo naketü, oñ ba iñidoh batepeken pim main ravat hep. ¹¹ Met pot mañat añarab modari baverapanez pop hori povonañ het pekup ravat hepanezap okeg, pimauhö hori pov tohopanezaek non horioroh sohopan.

Ñeti meteo mañahat ev

¹² Met zeis tamar ahov tohopanez porah ne Nikopolis zei potak sat hem, povoz aban Atemasir Tikikas parupihanañ nap ne meeman ok niih emat nañapanen, Nikopolis zeitak poek ni zuam emat ne ba nevizekez zait toh. ¹³ Met ñeti modao ev. Met aban añaraboz ñetiñ hatevetet ba oñ batamahap Sinas popur aban Apolos pop parup zei modatak Godiz gogot tohopanez sapanez tat, tairatuz tekü tapanez potuz ni Iesuz añarab modarin mañeken ari honeo parup meñizat manat meepeken sap. ¹⁴ Met Godiz añarab ravat ninañ hez-okorin mañovai sooken paru betezam naketü, oñ home tinavonañ het modari meñizovai sohop, ma gogot tohot parum gipizor modatü parumauhö bovai sohop.

¹⁵ Met nenañ ev honeo hez-nem modari ni tin hekez hahan ev menoh. Met ninañ ari honeo het Iesuz homeo badae batat hez-mod pori amun tin hepanez dei zait tat ev hagiek ni parun bar mañ.

Taitas 3:15

x

Taitas 3:15

Met Godiz masakao ari maporinañ hepanez ne
zait tat hez.
(Poliz ñetiv menahat nen ev.)

**Baiñetinavoz Tep Tokatit
The New Testament in the Kunimaipa Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kunimaipa long
Niugini**

copyright © 1989, 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kunimaipa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

d39747ff-5d8e-5f3a-b70c-bc47d226623d